

Nüfus ve Yerleşme — Deneme

KPSS AI Coach · 09.09.2026 · 9 soru

1. Dünya genelindeki yaş dağılımını değerlendiren bir çalışmada, 2021 yılı için nüfusun yaş bakımından ortasında kalan değer belirlenmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dünya genelinde ortalama yaş 2021'de 30'dur.
- B) Dünya genelinde beklenen yaşam süresi 2021'de 30'dur.
- C) Dünya genelinde bağımlı nüfus oranı 2021'de 30'dur.
- D) Dünya genelinde toplam nüfus 2021'de 30 milyondur.
- E) Dünya genelinde nüfus artış oranı 2021'de yüzde 30'dur.

2. 2021 verilerine göre dünya genelinde değeri 30 olan nüfus göstergesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nüfus
- B) Demografi
- C) Nüfus coğrafyası
- D) Nüfus sayımı
- E) Ortanca yaş

Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen insan, yaşamını sürdürebilmek için üretim faaliyetlerine yönelmiştir.

3. Buna göre Neolitik Çağ'daki yerleşik yaşamla birlikte aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Tarım ve hayvancılığın birlikte yapılması
- B) Yalnızca avcılıkla geçinilmesi
- C) Sadece toplayıcılığın sürdürülmesi
- D) Üretim faaliyetlerinden uzaklaşılması
- E) Hayvancılığın tamamen terk edilmesi

Türkiye Cumhuriyeti'nde 1927'de yapılan ilk sayım, nüfusla ilgili temel kavramların birbirinden ayrılmasını gerekli kılan uygulamalardan biridir.

4. I. Nüfus, belirli bir zamanda sınırları belirlenmiş bir alanda yaşayan insan sayısıdır. II. Demografi, nüfusla ilgili özellikleri inceleyen bilim dalıdır. III. Nüfus sayımı, belirli bir tarihte belirli bir alandaki insanların sayısını ve nüfus özelliklerini belirlemek için yapılan uygulamadır. Yukarıdakilerden hangileri nüfusla ilgili temel kavramlar arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Türkiye'de bir ilin toplam nüfusunun 750.000'i aştığı belirlenmiştir. Bu il için belediye yönetimine ilişkin bir statü değişikliği gündeme gelmiştir.

5. Buna göre bu ilin yönetim statüsüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bu il il özel idaresine dönüştürülmüştür.
- B) Bu il belde belediyesine dönüştürülmüştür.
- C) Bu il köy tüzel kişiliğine dönüştürülmüştür.
- D) Bu il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.
- E) Bu il mahalle muhtarlığına dönüştürülmüştür.

Nüfus ve yerleşme konusundaki sınıflandırmalar, yerleşimlerin sürekliliği ve yerleşik yaşamın ekonomik faaliyetleri bakımından farklı özellikler taşır.

6. I. Türkiye'de toplam nüfusu 750.000'den fazla olan iller büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

II. Divan, köylerden küçük yerleşmelerden biridir. III. Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen insan yalnızca avcılıkla uğraşmıştır. Yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Türkiye'de bir yerleşmenin nüfus değişimi değerlendirilirken doğum ve ölüm kayıtlarının yanı sıra ülkeye gelen ve ülkeden ayrılan kişilerin sayıları da birlikte ele alınmaktadır. Bu değerlendirmede yalnızca doğumlarla ölümler arasındaki farkın kullanılması yeterli görülmemektedir.

7. Buna göre bu hesaplama yaklaşımı aşağıdakilerden hangisine işaret eder?

- A) Hesaplama yalnızca doğum ve ölüm sayıları kullanılır.
- B) Hesaplama göçle gelenler ve göçle gidenler de dikkate alınır.
- C) Hesaplama, nüfusun yalnızca yaş özelliklerini ortaya koyar.
- D) Hesaplama, yerleşim biriminin yüz ölçümünü belirler.
- E) Hesaplama, nüfusun yalnızca dağılışı açıklar.

Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen topluluklar, üretim faaliyetlerini sürdürebilecekleri bir yaşam düzeni oluşturmuştur.

8. Buna göre Neolitik Çağ'daki yerleşik yaşam için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tarım ve hayvancılık birlikte yürütülmüştür.
- B) Yalnızca doğal barınaklardan yararlanılmıştır.
- C) Ekonomik faaliyetler tamamen avcılığa dayanmıştır.
- D) Yerleşik yaşamın temelinde yalnızca ticaret bulunmuştur.
- E) Mesken kullanımı Paleolitik Çağ'ın başlarıyla sınırlı kalmıştır.

Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen toplulukların yaşam biçiminde önemli bir değişim meydana gelmiştir.

9. Buna göre Neolitik Çağ insanların ekonomik uğraşlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A)** Tarım ve hayvancılıkla uğraşmışlardır.
- B)** Yalnızca tarımla uğraşmışlardır.
- C)** Yalnızca hayvancılıkla uğraşmışlardır.
- D)** Temel olarak avcılık ve toplayıcılık yapmışlardır.
- E)** Ekonomik faaliyetlerini ticaret üzerine kurmuşlardır.

Cevap Anahtarı

1. A	2. E	3. A	4. E	5. D
6. C	7. B	8. A	9. A	

Çözümler

- 1.** Yaş dağılımının ortasında kalan değer ortanca yaştır ve 2021 için bu değer 30 olarak verilmiştir. Beklenen yaşam süresi, bağımlı nüfus, toplam nüfus ve artış oranı aynı kavram değildir.
- 2.** 2021 verilerine göre dünya genelindeki değer 30 olarak verilen gösterge ortanca yaştır. Demografi bir bilim dalını, nüfus sayımı ise belirli tarihte yapılan tespit uygulamasını ifade eder.
- 3.** Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen insanın tarım ve hayvancılıkla uğraştığı belirtilmektedir. Bu bilgi, tarım ve hayvancılığın birlikte yürütüldüğünü destekler; diğer yargılar kaynakta verilen faaliyetlerin tersini ifade eder.
- 4.** I. ifade nüfusun tanımını, II. ifade demografinin inceleme alanını, III. ifade ise nüfus sayımının amacını doğru vermektedir. Bu nedenle üç yargı da doğrudur; yalnız II ve III'ü kapsayan seçenek, I. yargıyı dışarıda bıraktığı için eksiktir.
- 5.** Türkiye'de toplam nüfusu 750.000'den fazla olan iller büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür. Bu nedenle verilen nüfus eşiğini aşan il için doğru yönetim statüsü büyükşehir belediyesidir; diğer seçenekler aynı nüfus ölçütüyle ilişkilendirilmemiştir.
- 6.** I. yargı 750.000 nüfus eşiğini aşan illerin büyükşehir belediyesine dönüştürüldüğünü, II. yargı divanın köylerden küçük yerleşmelerden biri olduğunu doğru belirtir. III. yargı yanlıştır; Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen insan tarım ve hayvancılıkla uğraşmıştır. Bu nedenle doğru kombinasyon I ve II'dir.
- 7.** Verilen durumda doğum ve ölüm verilerine göç hareketleri de eklenmektedir. Bu, gerçek nüfus artışı hesabının kapsamıdır; yalnızca doğal değişimi ifade eden A seçeneği kapsamı daraltmaktadır.
- 8.** Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçen insanın tarım ve hayvancılıkla uğraştığı belirtilmektedir. Doğal barınakların kullanılması ise Paleolitik Çağ'ın başlarına aittir; bu nedenle B ve E kapsam bakımından yanlıştır.
- 9.** Neolitik Çağ'da yerleşik hayata geçişle birlikte tarım ve hayvancılık yapılmıştır. Bu nedenle yalnızca tarım, yalnızca hayvancılık ya da avcılık-toplayıcılık ifadeleri kapsamı daraltır; ticaret ise verilen bilgi içinde yer almaz.